

BREZ PREDAHA ZA ZDRAV JUTRI

7. strateška konferenca Vrednost inovacij

Sporočilo za javnost

#BrezPredaha

www.vrednostinovacij.si

Organizator

MEDNARODNI FORUM
ZNANSTVENORAZISKOVALNIH
FARMACEVTSKIH DRUŽB, GIZ

Institucionalni so-organizator

JAZMP

Ljubljana, 9. oktober 2018 - Na 7. strateški konferenci Vrednost inovacij – Brez predaha za zdrav jutri, ki je potekala v Državnem svetu RS, so udeleženci izpostavili pomen dobrega dostopa do zdravil, celostnega vrednotenja in zgodnjega uvajanja inovacij ter vzdržnega zdravstvenega sistema za učinkovito obvladovanje naraščajočega bremena kroničnih nenalezljivih bolezni ter njihovih zapletov v dolgoživi družbi. Za zagotavljanje pravočasne, učinkovite in celostne zdravstvene oskrbe ter vzdržnost zdravstvenega sistema v razmerah starajočega prebivalstva so ključne investicije v preventivo, dodatna podporna okolja v lokalnih skupnostih, inovativne tehnologije in konstruktiven dialog vseh deležnikov v zdravstvu ter drugih družbenih podsistemih. Poudarili so, da je potrebno stroškovno učinkovitost inovacij in njene učinke presojati neodvisno in celostno ter skozi daljše časovno obdobje.

Zaradi napredka znanosti predvsem na področju medicine in farmacije živimo bistveno dlje, življenja naših potomcev pa bodo po demografskih napovedih še daljša. Inovativna zdravila, terapije in cepiva rešujejo življenja, saj nekoč smrtne bolezni spreminjajo v kronične in izboljšujejo kakovost življenja bolnikov. Dva od treh bolnikov z rakom danes živa vsaj pet let po postavljeni diagnozi, od leta 1991 pa se je umrljivost za rakom zaradi novih terapij znižala za 21 %. Inovativne terapije so prispevale tudi k znižanju umrljivosti bolnikov s HIV/ Aids, ki se je v zadnjih dvajsetih letih znižala za 80 %, s cepljenjem pa vsako leto rešimo od dva do tri milijone življenj po svetu. Inovacije v zdravstvu so tudi donosna investicija, saj zmanjšujejo umrljivost, invalidnost, potrebo po dodatnih zdravstvenih posegih, hospitalizacijo, absentizem in izboljšujejo kakovost življenja bolnikov. Po podatkih OECD so v Sloveniji stroški za zdravila najnižji med državami s podobnim naborom zdravil. Tako Švica za podoben nabor zdravil na prebivalca na leto porabi 898 evrov, Nemčija 543 evre, Slovenija pa 229 evrov.

Predstavnica organizatorja 7. strateške konference Vrednost inovacij – Brez predaha za zdrav jutri, **generalna sekretarka Mednarodnega foruma znanstvenoraziskovalnih farmacevtskih družb Barbara Stegel** je poudarila: »Čeprav se zaradi starajoče družbe poraba zdravil vsako leto povečuje, delež izdatkov ZZZS za zdravila in živila ne narašča in od leta 2010 do leta 2017 ostaja na podobni ravni, oziroma se celo znižuje, kar dokazuje, da je inovativna farmacevtska industrija k vzdržnosti zdravstvenega sistema že veliko prispevala. Če je namreč izdatek ZZZS za zdravila in živila leta 2010 znašal 15,67 %, je ta delež v letu 2017 padel na 15,16 %. Stroškovno učinkovitost inovativnih zdravil pa lahko ponazorimo tudi s primerom Kliničnega oddelka za revmatologijo UKC Ljubljana, kjer so zaradi inovativnih tehnologij od leta 2004 do leta 2014 prepolovili število akutno hospitaliziranih bolnikov z vnetimi revmatičnimi boleznimi. To ne pomeni le nižjih stroškov neposredne zdravstvene in socialne oskrbe, ampak tudi manj izgubljenih delovnih dni ter predvsem bolj kakovostno življenje kroničnih bolnikov in njihovih družin. Predstavniki inovativne farmacevtske industrije v Sloveniji si želimo in pričakujemo, da nova, inovativna zdravila in terapije čim prej pridejo do vseh, ki jih potrebujejo.«

Slovenija za zdravstveno varstvo na prebivalca sicer porabi nekaj manj kot 2.000 evrov na leto, kar je 71% evropskega povprečja, stroški obvladovanja kroničnih nenalezljivih bolezni in njihovih zapletov pa strmo naraščajo.

Generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Marjan Sušelj je napovedal, da si bodo na Zavodu s številnimi ukrepi tudi v prihodnje prizadevali za ohranitev dostopa bolnikov do učinkovitih, kakovostnih in varnih zdravil ter za uvajanje inovativnih zdravil v sistem financiranja: »V ta namen bo ZZZS izvajal različne ukrepe, ki zagotavljajo kakovostno in finančno vzdržno predpisovanje zdravil ter njihovo varno in pravilno rabo s strani njihovih uporabnikov. Hiter razvoj inovativnih zdravil prinaša nove možnosti uspešnega zdravljenja, vendar pa je finančno breme tovrstnih zdravil v zadnjem obdobju tako veliko, da bi lahko povzročilo razvojni izostanek na drugih, tudi zelo pomembnih področjih zdravstvenih tehnologij. Zato ZZZS načrtuje dodatne sistemske ukrepe, s katerimi bo nova finančna tveganja delil tudi s proizvajalci zdravil.«

Pri vrednotenju inovacij kot ene izmed ključnih investicij v učinkovito obvladovanje kroničnih bolezni je nujna celovita ekonomska evalvacija opozarja **izr. prof. dr. Petra Došenović Bonča z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani**: »Učinkovito obvladovanje kroničnih bolezni ni zgolj strošek, ampak je pomembna investicija, pri kateri moramo na tehniko postaviti tako stroške kot dosežene učinke. Z vidika plačnika so takšni učinki investicije v inovativno zdravilo lahko znižanje izdatkov za ostale zdravstvene storitve in nadomestil za dolgotrajne bolniške odsotnosti. Ker pa zdravstvo financiramo kolektivno po solidarnostnih načelih, moramo učinke opazovati s širšega družbenega vidika. Tako moramo zajeti tudi manjše izgube produktivnosti iz naslova absentizma, prezentizma, nege družinskih članov in prezgodnje umrljivosti. Zlasti pri starejših, ki so v pokoju, pa ne moremo zanemariti učinkov, ki z ohranjanjem kakovosti življenja nastajajo pri vsakodnevni aktivnostih, neplačnem gospodinskem delu in skrbi za naše najmlajše.«

Dr. Stanislav Primožič, vršilec dolžnosti direktorja Javne agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke je pojasnil, da je za odločitve o privzemu tehnoloških inovacij v nacionalne zdravstvene sisteme ključnega pomena vrednotenje zdravstvenih tehnologij - HTA: »V osnovi gre za primerjalno vrednotenje zdravil in medicinskih pripomočkov, ki ga izvajajo za HTA pristojni državni organi. Njegov namen je ugotoviti relativno učinkovitost neke nove tehnologije v razmerju do določenega primerjalnega in standardnega izdelka ali postopka. Ocena dodane vrednosti v postopkih HTA je lahko objektivna podlaga za določitev cene zdravila in z njo povezanih pogajanj kot tudi za naše odločitve o financiranju zdravila iz javnih sredstev. Nadvse pomembno je sodelovanje na HTA področju na regionalni in tudi na EU ravni (projekti EUnetHTA). Perspektiva tega sodelovanja je v veliki meri odvisna od izida obravnave predloga EU uredbe, ki ga je v začetku tega leta pripravila Evropska komisija in ki trenutno poteka v Svetu EU in v Evropskem parlamentu. Slednji je prav v preteklem tednu izglasoval podporo predlogu te uredbe, ki bi lahko v delu, ki ureja klinično vrednotenje, v nekaj letih postala zakon v celotni EU. Za Slovenijo kot majhno državo s pribl. 0,1 % vrednosti svetovnega trga zdravil, ki svojo nacionalno HTA institucijo šele vzpostavlja, je sodelovanje na EU ravni izrednega pomena.«

Predstojnik Centra za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja NIJZ Rade Pribaković Brinovec je za manjše breme kroničnih nenalezljivih bolezni izpostavil pomen preventivnih in presejalnih programov: »Za vse osebe z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem so v Sloveniji na voljo preventivni zdravstveni programi, kot so nacionalni program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni (od 30. leta starosti naprej) ter presejalni programi za zgodnje odkrivanje raka Dora, Zora in Svit. Pomemben del preventivnih programov so cepljenja, od katerih tokrat izpostavljamo cepljenje proti humanim papiloma virusom (HPV), hepatitisu B (HBV), gripi in pnevmokoku. Vsak od naštetih programov prispeva k boljšemu zdravju prebivalcev in k manjšemu bremenu kroničnih nenalezljivih bolezni. V Sloveniji, kot hitro starajoči družbi, so pomembna tudi podpora okolja v lokalnih skupnostih, kot so dnevni centri in službe za pomoč na domu.«

Dobra dostopnost do sodobne diagnostike in različnih učinkovitih oblik zdravljenja bolnikov z rakom prispevata k temu, da se je rak v zadnjih 20 letih iz smrtonosne bolezni v mnogih primerih spremenil v že ozdravljivo ali kronično bolezen, ki ob ustrezni celostni strokovni obravnavi omogoča povratek v življenje pred boleznijo. »Bolniki in njihovi zagovorniki, pričakujemo, da bo država z ustreznimi strategijami, ki ne bodo krčile pravic

bolnikov z rakom, to omogočala tudi v prihodnje,« je ob predstavitvi inovativnega pilotnega projekta celostne rehabilitacije bolnikov s krvnimi raki Skupaj na poti do zdravja dejala **Kristina Modic, izvršna direktorica Združenja L&L** in dodala: »Izkušene organizacije bolnikov delujemo vedno bolj profesionalno, imamo veliko znanja, smo dobro povezane s stroko in zdravstveno politiko, razvijamo in bolnikom ponujamo vedno boljše in strokovne podporne programe, s katerimi se zdi, da celo prevzemamo del storitev, ki bi jih za bolnike moral zagotoviti zdravstveni sistem. Sposobni smo pripraviti in peljati tudi tako zahtevne projekte kot je na primer izvajanje kompleksnega pilotnega programa celostne rehabilitacije. V prihodnje si želimo, da bi naš pilotni program postal redni program, živel naprej in bil dostopen bolnikom po celotni Sloveniji. Pripravljene pa imamo tudi rešitve za vsebinsko nadgradnjo in dopolnitev programa, ki bo doprinesla k hitrejši in motivirani vrnitvi bolnikov nazaj v delovno okolje.«

Zagotavljanje kakovostne zdravstvene oskrbe in vzdržnega zdravstvenega sistema bo zaradi demografskih trendov v prihodnosti še zahtevnejše. Zato bodo vlaganja v preventivo in z dokazi podprte in celostno ovrednotene inovacijske tehnologije, informiranost ter prizadevanja za nenehen konstruktiven dialog in sodelovanje vseh deležnikov v zdravstvu in drugih družbenih podsistemih pomembnejši kot kadarkoli doslej.

Več informacij o dogodku je na voljo na telefonski številki: 08 205 0742; elektronskem naslovu: info@farmaforum.si in na spletni strani Mednarodnega foruma: www.farmaforum.si